

Centrum światów jest tutaj. Schronienie/więzienie. Międzynarodowy interdyscyplinarny projekt w przestrzeni miejskiej Przemysła.

Zespół kuratorski: Jadwiga Sawicka, Lila Kalinowska i Paweł Korbus

23.–24.09. 2022

4. edycja projektu Centrum światów jest tutaj to interdyscyplinarne działania artystyczne w przestrzeni miejskiej: efemeryczne wystawy i performanse, wykłady aktywistów i naukowców. Z udziałem artystów z Białorusi, Niemiec i Ukrainy. Punktem wyjścia jest Przemysł i jego wielokulturowość. Partnerzy: Towarzystwo Ulepszania Miasta, Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej, Galeria Sztuki Współczesnej w Przemysłu, Związek Ukraińców w Polsce, Społeczna Inicjatywa Razem na 100.

Punktem wyjścia tych działań jest Przemysł miasto leżące obecnie przy granicy polsko-ukraińskiej, a na przelocie XIX/XX w. funkcjonujące pomiędzy dwoma silnymi ośrodkami kulturalnymi, Krakowem i Lwowem, w którym językiem inteligencji był język niemiecki; gdzie wychodziły liczne gazety i kwitło życie kulturalne.

Przemysł, kiedyś ważne centrum życia kulturalnego i politycznego, coraz bardziej pogrąża się w stagnacji i wyludnia. Ludzie wyjeżdżają w poszukiwaniu pracy, ponieważ powiat przemyski należy teraz do najbiedniejszych w Polsce. Zabytkowe budynki niszczeją, a próby rewitalizacji i uatrakcyjniania miasta okazują się bezskuteczne i nie zapobiegają jego marginalizacji i zaprzepaszczeniu wielopokoleniowej spuścizny.

Pandemia sprawiła, że w ostatnich latach doszły jeszcze lęki związane z zagrożeniem zdrowia i życia, brak zaufania do decyzji państwa, pragnienie uszczelniania granic i nieufność do obcych – potencjalnych nosicieli zarazy. Przygraniczne położenie Przemysła budzi wśród sporej części mieszkańców wiele niepokoju; mieszkańcy narodowości ukraińskiej często mogli odczuć nieufność a nawet wrogość. Rosyjska inwazja na Ukrainę; wojna, kryzys uchodźczy – wiele w tym względzie zmieniły. Dla tysięcy osób uciekających przed śmiertelnym zagrożeniem Przemysł był pierwszym bezpiecznym przystankiem. Atmosfera życzliwości, współczucie i chęć niesienia pomocy współistnieją jednak z obawą przed ekonomicznymi konsekwencjami; ciągle powracają też historyczne resentymenty.

Przemysł jest miastem zwróconym ku przeszłości; mitologizuje się czasy minionej świetności, która przypadła na przelot XIX/XX wieku. Jest to historia militarna, opowiadana z perspektywy mężczyzn, w której szczególną rolę odgrywa twierdza Przemysł. W naszym projekcie interesuje nas perspektywa ludności cywilnej, a zwłaszcza kobiet, którym przyszło żyć w mieście-twierdzy. W przewodniku po wystawie, obok literackich cytatów, zamieszczamy fragmenty „Dziennika z oblężonego Przemysła (1914-1915)” Heleny z Seifertów Jabłońskiej.

W tym roku zdecydowaliśmy się na ograniczenie działań do terenu kamienicy Rynek 26: klatek schodowych i zamkniętego zwykle podwórka. Ta XIX-wieczna kamienica, od początku była miejscem ważnym dla naszego projektu, także ze względu na swoją wielokulturowość. Tu mieszkały: amerykańska psychoanalityczka, żydowskiego pochodzenia Helena Deutsch, polska działaczka niepodległościowa,

Wincenta Tarnawska i ukraińska artystka i aktywistka, Ołena Kulczycka – kobiety, którym poświęcona była jedna z poprzednich edycji „Centrum światów... „.

Poprzez współpracę z organizacjami społecznymi i instytucjami kultury do planowanych działań pragniemy aktywnie włączyć mieszkańców Przemyśla. Podobnie jak w poprzednich edycjach współpracują z nami: Towarzystwo Ulepszania Miasto w Przemyślu (oficjalny organizator), Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej, Galeria Sztuki Współczesnej w Przemyślu, Związek Ukraińców w Polsce, Społeczna Inicjatywa Razem na 100.

Wsparcie finansowe: Goethe Institut i ZAİKS.

Artystki i artyści:

Alexander Adamov
Olivia Augustyn
Przemysław Branäs
Olga Chyhryk
Ewelina Figarska
Marcin Fiń
Magdalena Franczak
Ludomir Franczak
Sebastian Haenel
Marek Horwat
Adam Jaremko
Andrzej Juszczyk
Lila Kalinowska
Daryia Koltsova
Paweł Korbus
Marlena Paniw
Barbara Porczyńska
Marta Ryczkowska
Joanna Sarnecka
Agata Sulikowska-Dejena
Jadwiga Sawicka
ania włodarska

Funded by the Stabilization Fund – An initiative to support cultural and educational organisations in Ukraine, Eastern and South-Eastern Europe and Central Asia affected by the impact of the Ukraine war

Finansowane przez Fundusz Stabilizacyjny – inicjatywę wsparcia organizacji kulturalnych i edukacyjnych na Ukrainie, w Europie Wschodniej i Państwach Wschodniej oraz Azji Środkowej dotkniętych skutkami wojny ukraińskiej.

ZAPROSZENIE

piątek 23 września

18:00
intro,
Joanna Sarnecka,
podwórko kamienicy Rynek 26

18:30
otwarcie wystawy, oprowadzanie kuratorskie,
start: podwórko kamienicy Rynek 26

21:00
Walden, spektakl,
reż. Ludomir Franczak,
sala teatralna Domu Ukraińskiego, ul. Kościuszki 5

sobota 24 września

po_karpacka (partier),
Dom Ukraiński, ul. Kościuszki 5

10:00-12:00
Miasta-utopie. Scenariusze lepszego świata,
dr Marta Ryczkowska

Moje środowisko artystyczne – moja twierdza. Artystki i peryferie,
dr Agata Sulikowska-Dejena

12:30
DİM, performance,
Olha Chyhryk

13:00-15:00
„Własnego mózgu niegościnnie wewnątrz” – twierdze, które ranią i chronią,
dr hab. Andrzej Juszczyk, prof. UJ

Przekraczanie granic,
Joanna Sarnecka

O wystawie: <https://restartmag.art/centrum-swiatow-jest-tutaj-iv-edycja/>

Menu **RESTART** Szukaj O nas Archiwum Kontakt Deklaracja dostępności
Kwartalnik ASP w Krakowie Nr 19 jesień 2022 Od redakcji/18/

Aktualności recenzje Agata Sulikowska-Dejena

Centrum światów jest tutaj (IV edycja)

Miejsce: przestrzeń miejska Przemysła
Czas: 23 i 24.09.2022
Artystki i artyści: Alexander Adamov (Białoruś), Oliwia Augustyn, Przemysław Branas, Olga Chytryk, Ewelina Figarska, Marcin Fił, Magdalena Franczak, Ludomir Franczak, Sebastian Haenel, Marek Horwat, Adam Jareńko, Andrzej Juszczyk, Lila Kalinowska, Daryia Koltsova, Paweł Korbus, Marlena Panik, Barbara Porczyńska, Marta Ryczkowska, Joanna Sarnecka, Agata Sulikowska-Dejena, Jadwiga Sawicka, Anna Włodarska
Kuratorzy: Lila Kalinowska, Paweł Korbus, Jadwiga Sawicka

